

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“ _____ ” _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ

для студентів

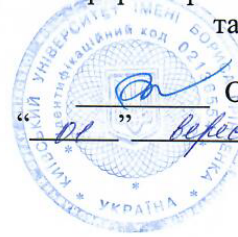
спеціальності: 035 Філологія
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
спеціалізації: 035.01 Українська мова та література
освітньої програми: : 035.01.01 Українська мова і література

Київ - 2023

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“01” вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРНОГО РЕДАГУВАННЯ

для студентів

спеціальності: 035 Філологія
освітнього рівня: першого (бакалаврського)
спеціалізації: 035.01 Українська мова та література
освітньої програми: : 035.01.01 Українська мова і література

Київ - 2023

Розробник: Н. П. Русаченко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Н. П. Русаченко, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол №9 від 30.08.2023 року

Завідувач кафедри Михайло ВІНТОНІВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (*керівником проєктної групи*)
Українська мова та література

____.____.2023 р.

Гарант освітньої програми (*керівник проєктної групи*) Тетяна ВИДАЙЧУК

Робочу програму перевірено

01.09.2023 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Світлана ГОРОБЕЦЬ

Пролонговано:

на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«__»__ 20__ р.	протокол№__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«__»__ 20__ р.	протокол№__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«__»__ 20__ р.	протокол№__
на 20_/20_ н.р	_____ (підпис)	(_____) ПІБ	«__»__ 20__ р.	протокол№__

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Основи літературного редагування		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/ 120	
Курс	II	
Семестр	3	4
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	28	28
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	15	15
Самостійна робота	13	13
Форма семестрового контролю		екзамен

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – ознайомити студентів з основами і принципами літературного редагування, навчити вільно володіти лексикою і термінологією редакторської справи, сформувати вміння редагувати тексти різних видів і жанрів.

Завдання навчальної дисципліни: сприяти формуванню програмних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 3: здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 4: здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК 5: здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 6: здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7: уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК 8: здатність працювати в команді та автономно;

ЗК 11: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 1: усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;

ФК 2: здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

ФК 6: здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

ФК 7: здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8: здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;

ФК 9: усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами;

ФК 10: здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;

ФК 11: здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення;

ФК 12: здатність до організації ділової комунікації;

ФК 13: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної

структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК 15: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

ФК 16: знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовно-літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

III. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опанування дисципліни «Українська діалектологія» студенти повинні мати такі *програми результати навчання*:

ПРН 3: організувати процес свого навчання й самоосвіти;

ПРН 6: використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності;

ПРН 7: розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;

ПРН 8: знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови та літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;

ПРН 10: знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності;

ПРН 11: знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами;

ПРН 12: аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

ПРН 14: використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17: збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

ПРН 21: застосовувати теорії й володіти практичними навичками проєктування, конструювання, моделювання освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, складати різні види планів для організації процесу навчання українською мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу в школі та специфіку професійної викладацької діяльності.

IV. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	У с ь о го	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна				С а м о с т і й н а
		Л е к ц і ї	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	Лаб орат .	
Змістовий модуль I. Редагування як наука та практична діяльність						
Тема 1. Історія літературного редагування	7	2	1			4
Тема 2. Зміст, мета, аспекти редагування	1		1			
Тема 3. Типи видань та стилістичний аспект редагування	4	2		2		
Тема 4. Едитологія як галузь редагування	8		2			6
Модульний контроль	2					
Разом	22	4	4	2		10
Змістовий модуль II. Нормативна база редагування						
Тема 5. Поняття редакційної норми. Видавничі норми редагування	2	1	1			
Тема 6. Лінгвістичні норми редагування	16	1	1	4	6	3
Тема 7. Соціальні та психолінгвістичні норми	2	1	1			
Тема 8. Композиційні та логічні норми редагування	2	1	1			

Модульний контроль	2					
Разом	24	4	4	4	6	3
Змістовий модуль III. Текст як об'єкт редакційного аналізу						
Тема 9. Аспекти вивчення тексту	8	2	2			4
Тема 10. Методика редакторського аналізу тексту	6	2	2	2		
Тема 11. Словники та довідники в роботі літературного редактора	8				4	4
Модульний контроль	2					
Разом	24	4	4	2	4	8
Разом						
Змістовий модуль IV. Помилки та методи їх виправлення						
Тема 13. Методика і технологія правки	4	2	2			
Тема 14. Мовностилістичне редагування тексту	13	1		4	4	5
Тема 15. Методика редагування фактичного матеріалу	1	1				
Модульний контроль	2					
Разом	20	4	2	4	4	4
Семестровий контроль	30					
Усього	120	16	14	12	14	26

V. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. Редагування як наука та практична діяльність

Тема 1. Історія літературного редагування.

Предмет, структура, завдання курсу. Об'єкт і предмет літературного редагування. Літературне редагування в системі інших видів редакторської діяльності.

Коротка історія редагування: давньогрецькі граматисти як перші професійні редактори; поява терміну “редагування” в латинській мові та принципи редагування та коректури в Давньому Римі; опрацювання повідомлень в країнах Давнього Сходу; редагування та коректура в епоху середньовіччя; теорія та практика опрацювання повідомлень в епоху Відродження; розвиток редагування у другій половині XIX – початку XX століття, вплив лінгвістичних, психологічних, літературознавчих концепцій на теорію редагування; виникнення теорії редагування (та її відгалуження – едитології) в Європі та Америці у 50-ті роки XX століття на перетині фундаментальних, суспільних та інформологічних наук; класичне редагування; комп'ютерне редагування.

Становлення редагування в Україні. Сучасні тенденції до трансформації функцій літературного редактора. Онлайн платформи для перевірки унікальності текстів. Сервіси для перевірки орфографії, пунктуації, запам'ятованості тексту.

Тема 2. Зміст, мета, аспекти редагування.

Мета і завдання редагування. Вивчення особливостей редакторського аналізу літературних творів як методу об'єктивної характеристики та оцінки; вивчення методики підготовки та редагування апарату книги...; вивчення методики та техніки редакційно-технічної обробки рукопису та коректури відбитка (оттиска). Адаптація, адвербіалізація, нормалізація, інтерпретація, рецепція, уніфікація, політизація, естетизація, етизація повідомлень як основні завдання редагування.

Аспекти редагування повідомлень на основі певних видів норм та відмінності нормалізації аспектів редагування в Європі та Америці (США, Латинській Америці).

Поняття про різновиди редагування (загальне (універсальне); спеціальне). Основні складові літературного редагування.

Тема 3. Типи видань та стилістичний аспект редагування.

Академічні, популярні, науково-популярні, документальні (факсимільні, дипломатичні, фоторепродукційні тощо) видання, жанрові та тематичні збірки, антології, переклади.

Характеристика функціональних стилів української літературної мови. Співвідношення типу видання та мовного стилю, що його оформлює.

Засоби творення стильової доречності. Різновиди стилістично виправданого слововживання: стильова, контекстуальна, ситуативна та особистісно-психологічна.

Тема 4. Едитологія як галузь редагування.

Едитологія як галузь редагування. Основні завдання редагування у ЗМІ. Принципи укладання редакторського портфеля. Створення концепції видання, рубрикація, підбір та систематизація матеріалу, робота з авторами, із читачами, організація реклами тощо.

Модуль II. Нормативна база редагування

Тема 5. Поняття редакційної норми.

Редакційні норми та їх різновиди. Типи норм: зафіксовані / незафіксовані, об'єктивні / суб'єктивні загальні/ галузеві, встановлені/ невстановлені норми та способи їх використання. Основні види норм (соціальні, композиційні, логічні, видавничі, лінгвістичні, психолінгвістичні) та їх роль у процесі видавництва. Структура норм.

Видавничі норми редагування. Вихідні відомості видань. Коректура у класичному видавничому та сучасному комп'ютеризованому процесах; повна і часткова коректура. Видавничі норми для основного простого тексту: числа, одиниці виміру, переліки, скорочення, літерні константи, посилання, виділення, цитати. Норми для основного складного тексту: таблиці, формули, малюнки.

Тема 6. Лінгвістичні норми редагування.

Лінгвістичні норми як різновид літературного аспекту редагування.

Система норм писемного мовлення: лексико-фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, графічні, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні. Причини порушення мовних норм.

Формування мовних норм у процесі стильового розгалуження мови.

Варіантність мовної норми.

Тема 7. Соціальні норми редагування.

Дотримання юридичних, етичних, естетичних, політичних, релігійних норм редагування. Основні документи у видавничій діяльності. Кодекси журналістської етики. Естетичні норми у змісті та формі повідомлення. Функціонування політичних та релігійних норм у повідомленнях різного типу, зокрема – ЗМІ.

Психолінгвістичні норми редагування

Норми для сприймання повідомлення, словниковий запас реципієнта, норми запам'ятовування повідомлення, мисленнєве опрацювання повідомлень, залежність між зрозумілістю і точністю повідомлення, розуміння повідомлень: синтаксична і семантична складність повідомлень, вплив складності на розуміння повідомлень, норми розуміння повідомлень (лінгвістичне, когнітивне розуміння), прогнозування повідомлень.

Тема 8. Композиційні норми редагування.

Композиційні норми як виявлення відповідності логіки повідомлення його формі. Рубрикація як модель композиційної структури. Види композицій: оповідна, діалогова, вкладена, циклічна, описова, наукова, ієрархічна, архівна, гіпертекстова. Композиційні шаблони. Способи оформлення та нумерації рубрик.

Логічні норми редагування

Класифікація, структура, види та норми редагування означень. Твердження, їх види та норми редагування. Індуктивні, аналогові та інші виводи та норми їх редагування. Контроль тотожності теми. Норми для родо-видових зв'язків.

Модуль III. Текст як об'єкт редагування

Тема 9. Аспекти вивчення тексту.

Текстова і нетекстова частина повідомлення (оригіналу). Структура текстової і нетекстової частин оригіналу. Розмежування понять твору і тексту. Текст і дискурс у новітніх парадигмах. Ознаки тексту (архітектоніка, структурованість, системність, цілісність, амбівалентність, просторово-часова дискретність), елементи (абзаци, рубрики, рядки, графічні слова і речення, пунктуаційні знаки, літери, автор тексту), одиниці (переліки, цитати, посилання, дати, числа, скорочення, умовні позначення, власні назви). Структура тексту: емоційно-експресивна, інформаційна авторська, інформаційна перспективна, комунікативна авторська. Функції тексту: контактна, організуюча, формування поглядів, аферентна, заклична.

Тема 10. Методика редакторського аналізу тексту.

Розуміння тексту та перевірка формальних засобів відтворення змісту. Складання плану тексту: смислове групування матеріалу, виділення смислових опорних пунктів (тез, імен, термінів тощо), вияв зв'язків і відношень смислових

груп, що виділені. Співвіднесення різних частин тексту за змістом. Прогнозування змісту наступних розділів. Перевірка точності та глибини розуміння тексту.

Специфіка праці літературного редактора.

Тема 11. Словники та довідники в роботі літературного редактора.

Типологія словників української мови. Паперові та електронні лексикографічні праці. Словники скорочень у роботі редактора. Словники мови письменників, афоризмів, крилатих фраз, цитат у роботі редактора над текстами художнього стилю. Термінологічні словники в роботі редактора над текстами наукового стилю. Тлумачні, стилістичні, діалектні, жаргонні, сленгові словники української мови, словники літературного слововживання, арго в роботі редактора над текстами розмовно-побутового стилю. Практичні словники-довідники та інша література в роботі редактора над текстами публіцистичного стилю. Частотні словники.

Онлайн платформи для перевірки унікальності текстів. Сервіси для перевірки орфографії, пунктуації, запам'ятованості тексту.

Модуль IV. Помилки та методи їх виправлення

Тема 12. Методика і технологія правки.

Помилки, їх види та специфіка редакційного аналізу. Значущі/ незначущі помилки. Загальна класифікація помилок. Інформаційні, модальні, фактичні, орфографічні та пунктуаційні, семантичні, темпоральні, локальні, ситуативні, семіотичні, тезаурусні, сприйняттєві, атенційні, копіювальні помилки.

Правка як практична реалізація висновків редакторського аналізу, що передбачає внесення змін до тексту. Основні завдання правки. Основні правила виправлення тексту. Різновиди правки. Компенсаційна коректурна правка як спосіб збереження необхідного обсягу тексту.

Тема 13. Мовностилістичне редагування тексту.

Поняття стильової цілісності тексту. Проблема стилістичної однотипності мовлення. Способи урізноманітнення викладу. Проблема надмірного ускладнення думки. Способи досягнення чіткості і зрозумілості мовлення. Проблема невмотивованої експресивності та розмовності наукового тексту. Проблема занецілюваності мовлення. Проблема стильової еkleктичності текстів.

Типові орфографічні, пунктуаційні, лексичні, граматичні помилки в текстах різних жанрів та стилів.

Тема 14. Методика редагування фактичного матеріалу.

Зміст та обсяг поняття *фактичний матеріал*. Етапи збирання фактичного матеріалу. Правдивість фактів як важливий критерій цінності тексту. Способи перевірки фактичного матеріалу. Редакційно-технічне оформлення фактичного матеріалу. Типові фактичні помилки.

VI. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності	Макс. кількість балів в одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К-сть одиниць	Макс. кількість балів	К-сть одиниць	Максимальна кількість балів	К-сть одиниць	Макс. кількість балів	К-сть одиниць	Макс. кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	1	1	2	2
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	1	10	2	20
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	1	1
Робота на семінарських заняттях	10	2	20	2	20	2	20	1	10
Відвідування лабораторних занять	1			3	3	2	2	2	2
Робота на лабораторних заняттях	10			3	30	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			70		109		92		87
Максимальна кількість балів: 358									
Розрахунок коефіцієнта: 358/60 ≈ 5,97									
Екзамен 40 балів									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I. Редагування як наука та практична діяльність

Тема 1. Історія літературного редагування

Завдання: Підготувати коротку доповідь та мультимедійну презентацію (10 слайдів) до теми: „Редагування в Україні”.

Вимоги до змісту та оформлення презентації

Вимоги до змісту мультимедійної презентації:

- відповідність змісту презентації поставленим цілям і завданням;
- текст презентації повинен мати не менше 75% унікальності;
- кількість слайдів – 10-12 (презентація повинна мати: титульний аркуш; зміст; основний матеріал; список джерел (5 основних); завершальний слайд);
- дотримання чинних норм орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність крапки в заголовках тощо);
- відсутність фактичних помилок;
- лаконічність тексту на слайді.

Вимоги до тексту:

- читання тексту на тлі слайда презентації (текст добре видно на тлі слайда, використання контрастних кольорів для фону і тексту);
- довжина рядка не більше 36 знаків;
- підкреслення використовується лише в гіперпосиланнях.

Вимоги до дизайну:

- використання єдиного стилю оформлення;
- відповідність стилю оформлення (графічного, звукового, анімаційного) змісту презентації;
- використання для фону слайда психологічно комфортних тонів (найкращий фон – корпоративний);
- фон повинен бути елементом заднього (другого) плану: виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, але не затуляти її;
- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту);

Тема 4. Едитологія як галузь редагування

Завдання: Укласти редакторський портфель та розробити рекламну компанію власного друкованого часопису.

Змістовий модуль II. Нормативна база редагування

Тема 6. Лінгвістичні норми редагування

Завдання: Відредагувати речення. Прокоментувати порушення орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних норм.

- *Захар Беркут, ідучи в бій, перед цим казав, що його тривожить не особисте життя, а доля тухольців.*
- *Прочитавши поему Енеїда на мене найбільше враження справив образ Енея.*

- *Та щоб там не казали, наші футболісти на протязі останніх хвилин другого тайма змусили добряче похвилюватися прихильників самого титулованого українського клубу . Сидівши біля столу, я читав книжку.*
- *Повернувшись додому, у мене знову з'явився добрий настрій.*
- *У нього був тонкий, дзвінкий, сильний, ніжний, закличний, красивий, фантастичний голос, слухати його було задоволенням.*
- *У кінотеатрі ми зустріли Ольгу з Миколою і їхню Наталочку з косичками.*
- *Вишовши зі школи, на дворі було вже темно.*
- *Ліс, ставок, замок, фортеця, вали навколо неї, висічені вітром дивовижні фігури, обрій справа – все потонуло у червонястому західному сонці.*
- *Проте, не дивлячись, що мова має величезні можливості для виховання, ще надто мало методичних розробок з цієї проблеми.*
- *Одного разу, шукаючи фіалок, нас застала ніч.*
- *Дядько Лев добре ставиться до Мавки, любить природу.*
- *Як по-правді то це нововведення значно ускладнило учбовий процес.*
- *Найбільшу ефективність підживлення дають у районах достатнього зволоження, а також при зрошенні.*
- *Захар Беркут, ідучи в бій, перед цим казав, що його тривожить не особисте життя, а доля тухольців.*
- *Відповідно з наказом Ректора на факультеті при кафедрах створені гуртки та проблемні групи, контроль за їх діяльність покладено на деканів.*
- *Читаючи вірші, поеми Шевченка, серце наповнюється болем.*
- *Ви сходите на слідуєчій зупинці?*
- *Чому водій не об'являє зупинку?*

Змістовий модуль III. Текст як об'єкт редакційного аналізу

Тема 9. Аспекти вивчення тексту

Завдання: Схарактеризувати основні ознаки (цілісність, зв'язність, інформативність тощо), елементи, функції тексту. Здійснити його редакторський аналіз. Скоротити текст до 4 абзаців.

Подорожуючи просторами своєї свідомості можна часом заблукати. Але не всі думають про це, навіть навпаки. Люди ховаються від самих себе. А як можна зрозуміти когось іншого, не розуміючи власне себе. але наврядчи знайдеться багато людей, які визнають те, що вони самі себе не знають. Вони не прагнуть нових відкриттів. Але ж відкриття самого себе, знайти себе – це чи не однез найбільших див світу. Ще молода людина – вона мріє, шукає, думає, вірить у свої можливості, а тому не боїться експериментів і пошуків. Але чим далі тим швидше свя ця віра ці мрії розсіюються як вранішній туман. Хорстка реальність вдаряє як обухом по голові. Але ж реальність це те, що ми самі створюємо для себе, те, що ми самі будуємо. Важливо не те, що з тобою намагаються зробити інші, а те, що після цього ти робиш зі своїм життям сам!

Так, блукаючи під прохолодним весняним дощем порожніми вулицями думав він про життя. Надто стомився він, бачачи, як люди навколо руйнують в собі все світле, хороше, прагнучи стати байдужими, жорстокими...

Холодні краплини стікали по обличчю. Але дощ не відволікав, навіть навпаки. Він надто глибоко поринув у власні думки, а дрібні краплини дощу відповідали його настрою.

Він думав про те, як життя змінює людину. Переешкоди ніби-то загартовують, загартовують, поки як перекалена сталь, людина не зламається. І ламається вона саме внутрішньо, коли вже не подівається на краще. І навіть тоді далеко не кожен наважиться на кардинальні зміни. Людина вільна лише тоді, коли їй нічого втратити. Атільки коли вона вільна – вона легко і без вагань може змінити своє життя. Коли все йде не так, як слід – це однозначний сигнал, що потрібні радикальні зміни... невже і він стане байдужим, стане егоїстичним, жорстоким?.. писимістичні думки дедалі активніше заволодівали свідомістю юнака.

І раптом перед його очима розгорнулася картина: авто різко загальмувало. Звідти вийшов пристойний чоловік середнього віку. Відразу видно, що не з бідних. Чоловік пройшов до передньої частини машини і забрав звітмалесеньке, може місяць-півтора зроду, мокре цуценятко, яке жалібно скигло і трусилося від холоду. Водій вчасно загальмував. Ледь-ледь не наїхав на вибігше цуценя. Він відніс його вбік. Цуценя, скиглячи, незграбно побігло слідом. Чоловік сів назад до машини, рушив і від'їхав метра зо два. Цуценя намагалося наздогнати. Але машина зупинилася. Кілька секунд нічого не відбувалося. Цуценя теж завмерло, тільки трусилося і тихенько скигло. Потім двері відчинилися. Чоловік вийшов з машини з якоюсь ганчіркою, підійшов і лагідно загорнув у неї цуценя. Погладив його, щось тихенько йому промовив, забрав і поїхав геть.

І раптом настрої піднявся. І дощ уже не здавався таким сумним. Отже, подумав собі юнак, не все вжетає і погано. Життя триває, а добрі люди будуть завжди!

Тема 11. Словники та довідники в роботі літературного редактора.

Завдання: Підготувати мультимедійну презентацію до теми: „Словники сучасної української літературної мови”.

Змістовий модуль IV. Помилки та методи їх виправлення

Тема 14. Мовностилістичне редагування тексту

Завдання: Визначити стилісову приналежність уривка. Зробити редакційний аналіз.

Привіт, дорога моя подруга!

Вже минуло стільки часу, відколи ми не бачилися, що я просто змушена писати тобі листа.

Відразу ж хочу тобі зізнатися, що дуже сумую за тобою. Хоча ми кожен день розмовляємо по телефону, розповідаємо одна одній про всі події, ділимося думками, радіємо та переживаємо, однак мені страшенно не вистачає безпосереднього спілкування, коли ми можемо разом за чашкою кави, на прогулянці з твоєю дитиною, ходячи по магазинам, сидячи в кафе і, навіть, дивлячись телевізор, обговорювати найпростіші речі, які можливо і не мають особливого важливого значення в нашому житті, але наявність яких в розмовах може означати лише найсильнішу спорідненість між людьми.

У мене почалась депресія, мабуть, викликана весною.

Іноді світить сонце, іноді тане сніг, і, коли в такий час виходити на вулицю, забуваєш про все на світі – існуєш тільки ти, небо, повітря, пронизане цілющим сонячним повітрям,

*щебетом пташок і запахом землі, сонця, вода, яка прокидається і виринається з зимового зацепіння. В такі миті просто насолоджуєшся життям. Але чомусь вони такі недовгі...
Знову*

повертаєшся в реальний світ проблем і обов'язків, де розумієш, що все набридло і що потребуєш нагальних змін – змінити роботу, оновити гардероб, скорегувати оточення і безліч, безліч іншого...

На цьому певно закінчу свого листа, в якому хотіла розповісти про своє ставлення до тебе, про те, як я ціную нашу дружбу, а ще просто викласти частинку того, що зараз відчуваю.

Сподіваюсь на скорі побачення.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Редагування як наука та практична діяльність			
Тема 1. Історія літературного редагування	модульний контроль, іспит (4 год.)	5	I – II
Тема 4. Едитологія як галузь редагування	модульний контроль, іспит (6 год.)	5	VI – VIII
			Разом: 10 балів
Змістовий модуль II. Нормативна база редагування			
Тема 6. Лінгвістичні норми редагування	модульний контроль, іспит (4 год.)	5	X – XII
			Разом: 5 балів
Змістовий модуль III. Текст як об'єкт редакційного аналізу			
Тема 9. Аспекти вивчення тексту	модульний контроль, іспит (4 год.)	5	I – II
Тема 11. Словники та довідники в роботі літературного редактора.	модульний контроль, іспит (4 год.)	5	V – VII
			Разом: 10 балів
Змістовий модуль IV. Помилки та методи їх виправлення			
Тема 14. Мовностилістичне редагування тексту	модульний контроль, іспит (4 год.)	5	X – XII
			Разом: 5 балів
РАЗОМ: 26 годин			30 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальна кількість балів – 5

Оцінка за п'ятибальною шкалою	Значення оцінки
5 балів	студент глибоко та міцно засвоїв матеріал; вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані завдання (оцінка "відмінно").
4 бали	студент добре знає матеріал, але допускає незначні помилки у завданнях, які за допомогою викладача швидко виправляє; здатен здійснювати лінгвістичний аналіз за планом, самостійно робити висновки; успішно виконав та оформив завдання з незначною кількістю помилок (оцінка "добре").
3 бали	студент припускається грубих помилок, які самостійно не може виправити; недостатньо правильно і грамотно оформлено результати аналізу; рівень розуміння матеріалу студентом можна визначити як поверхневий (оцінка "задовільно").
1 – 2 бали	студент засвідчує фрагментарне знання матеріалу, виконано менше половини завдань для самостійної роботи.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульна контрольна робота №1

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 25 тестових запитань, правильне виконання яких оцінюється в 1 бал.

Модульна контрольна робота №2

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Зміст: практичне завдання – редагування тексту, визначення та виправлення орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних помилок.

Модульна контрольна робота №3

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 25 тестових запитань, правильне виконання яких оцінюється в 1 бал.

Модульна контрольна робота №4

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Зміст: практичне завдання – визначити стильову приналежність пропонованого тексту, зробити редакційний аналіз.

Критерії оцінювання

модульних контрольних робіт № 2, 4

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

21-25 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані самостійно в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, без помилок. Студент вміло застосував теоретичний матеріал під час розв'язання практичних завдань.

15-20 балів – виконання роботи вище середнього рівня з кількома помилками; повне засвоєння матеріалу, але не вистачає достатньої глибини та аргументації.

9-14 балів – виконання роботи на середньому рівні з певною кількістю грубих помилок. Студент володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу; виявляє достатні вміння застосовувати теоретичний матеріал під час редагування тексту, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

3-8 балів – виконання роботи на низькому рівні з великою кількістю помилок та недоліків. Студент виявив фрагментарні знання навчального матеріалу та невміння застосовувати теоретичний матеріал під час аналізу тексту; допустив істотні помилки під час виконання завдань.

0-2 бали – студент не засвоїв теоретичний матеріал; виконав незначну частину роботи; виявив незнання навчального матеріалу та невміння орієнтуватися під час аналізу тексту.

6.4 Форми проведення семестрового контролю (екзамен)

Форма семестрового контролю – екзамен.

Умови допуску: студент не має заборгованостей з самостійних семестрових завдань та модульних контрольних робіт, виступав на семінарських, працював на практичних, лабораторних заняттях; набрав не менше 36 балів.

Форма проведення екзамену – письмова

Критерії оцінювання

Екзаменаційний білет містить 40 тестових завдань.

Відповідь на кожне завдання оцінюється 1 балом.

6.5 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Об'єкт і предмет літературного редагування. Мета і завдання редагування.
2. Літературне редагування в системі інших видів редакторської діяльності.
3. Коротка історія редагування. Становлення редагування в Україні.
4. Онлайн платформи для перевірки унікальності текстів.
5. Сервіси для перевірки орфографії, пунктуації, запам'ятованості тексту.
6. Поняття про різновиди редагування (загальне (універсальне); спеціальне).
7. Основні складові літературного редагування.
8. Типи видань
9. Співвідношення типу видання та мовного стилю, що його оформлює.
10. Засоби творення стильової доречності.
11. Едитологія як галузь редагування.
12. Принципи укладання редакторського портфелю.
13. Редакційні норми та їх різновиди.
14. Видавничі норми редагування.
15. Лінгвістичні норми як різновид літературного аспекту редагування.
16. Система норм писемного мовлення: лексико-фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, графічні, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні.
17. Причини порушення мовних норм.
18. Варіантність мовної норми.
19. Соціальні норми редагування.
20. Психолінгвістичні норми редагування
21. Композиційні норми редагування.
22. Логічні норми редагування
23. Аспекти вивчення тексту.
24. Структура тексту. Функції тексту.
25. Методика редакторського аналізу тексту.
26. Специфіка праці літературного редактора.

27. Типологія словників української мови.
28. Помилки, їх види та специфіка редакційного аналізу.
29. Правка як практична реалізація висновків редакторського аналізу. Основні завдання правки.
30. Основні правила виправлення тексту. Різновиди правки.
31. Поняття стильової цілісності тексту.
32. Проблема стилістичної однотипності мовлення.
33. Способи урізноманітнення викладу.
34. Проблема надмірного ускладнення думки.
35. Способи досягнення чіткості і зрозумілості мовлення.
36. Проблема невмотивованої експресивності та розмовності тексту.
37. Проблема заканцеляризованості мовлення.
38. Способи перевірки фактичного матеріалу.
39. Редакційно-технічне оформлення фактичного матеріалу.
40. Типові фактичні помилки.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Таблиця

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка національної шкали
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90-100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	82-89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній	69-74 балів	задовільно

	для подальшого навчання або професійної діяльності		задові.
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного опрацювання	35-59 балів	незадов
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів	

Навчально-методична картка дисципліни

III семестр

Разом: лекції – 8 год., практичні заняття – 6 год., семінарські заняття – 8 год., лабораторні – 6 год., самостійна робота – 14 годин, МК – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I.				Змістовий модуль II.			
Назва модуля	Редагування як наука та практична діяльність				Нормативна база редагування			
Кількість балів за модуль	70 балів				109 балів			
Теми лекцій	Тема 1. Історія літературного редагування (1б.)		Тема 3. Типи видань та стилістичний аспект редагування (1б.)		Тема 5. Видавничі норми редагування Тема 6. Лінгвістичні норми редагування (1б.)		Тема 7. Соціальні та психолінгвістичні норми Тема 8. Композиційні та логічні норми редагування (1б.)	
Теми семінарських занять	Тема 1. Історія літературного редагування Тема 2. Зміст, мета, аспекти редагування (11б.)			Тема 4. Едитологія як галузь редагування (11б.)	Тема 5. Видавничі норми редагування Тема 6. Лінгвістичні норми редагування (11б.)		Тема 7. Соціальні та психолінгвістичні норми Тема 8. Композиційні та логічні норми редагування (11б.)	
Теми практичних занять			Тема 3. Типи видань та стилістичний аспект редагування (11б.)			Тема 6. Лінгвістичні норми редагування (22б.)		

Теми лабораторних занять						Тема 6. Лінгвістичні норми редагування (33б.)		
Самостійна робота	10 балів				5 балів			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			

IV семестр

Разом: лекції – 8 год., практичні заняття – 6 год., семінарські заняття – 6 год., лабораторні – 8 год., самостійна робота – 12 годин, МК – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль III.			Змістовий модуль IV.		
Назва модуля	Текст як об'єкт редакційного аналізу			Помилки та методи їх виправлення		
Кількість балів за модуль	92 бали			87 балів		
Теми лекцій	Тема 9. Аспекти вивчення тексту (1б.)	Тема 10. Методика редакторського аналізу тексту (1б.)		Тема 13. Методика і технологія правки (1б.)	Тема 14. Мовностилістичне редагування тексту Тема 15. Методика редагування фактичного матеріалу (1б.)	
Теми семінарських занять	Тема 9. Аспекти вивчення тексту (11б.)	Тема 10. Методика редакторського аналізу тексту (11б.)		Тема 13. Методика і технологія правки (11б.)		
Теми практичних занять		Тема 10. Методика редакторського аналізу тексту (11б.)			Тема 14. Мовностилістичне редагування тексту (22б.)	

Теми лабораторних занять			Тема 11. Словники та довідники в роботі літературного редактора (22б.)		Тема 14. Мовностилістичне редагування тексту (22б.)	
Самостійна робота	10 балів			5 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)					

7. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Гузенко С.В. Теорія і практика редагування : навч. посіб. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. 220 с.
2. Завгородня Л. В. Основи літературного редагування та коректури : навчальний посібник. Черкаси : Брама-Україна, 2010. 160с.
3. Капелюшний А. О. Стилїстика і редагування. Львів: ПАІС, 2002. 576 с.
4. Партико З.В. Основи редагування : у 2 кн. [текст]. 3-тє вид., переробл. і допов. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. Кн. 1 : підручник. 332 с
5. Різун В. Літературне редагування. К.: Либідь, 1996. 240 с.

Додаткова література

1. Колоїз Ж. В. Теорія і практика редагування газет: [практикум]. Кривий Рїг : КДПУ, 2017. 82 с.
2. Видавнича справа та редагування в Україні : постатї і джерела (XIX - перша третина XX ст.). Львів : Світ, 2003. 612 с.
3. Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник. Львів, 2005. 304 с.
4. Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика: підручник. Київ: Університет "Україна", 2007. 431с.
5. Крейг Ричард. Інтернет-журналістика : робота журналіста і редактора у нових ЗМІ; пер. з англ. А. Іщенка. К. : Вид. дїм «Києво-Могилянська академія», 2007. 324 с.
6. Партико З. В. Загальне редагування : нормативні основи : навчальний посібник. Львів : ВФ Афіша, 2006. 416 с.
7. Партико З. Творче редагування та його методи. *Вїсник книжкової палати*. 2015. № 1. С. 36-42.
8. Порпуліт О.О. Редакторський практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Одеса: Чорномор'я, 2009. 240 с.
9. Рїзун В.В., Мамалига А.І., Феллер М.Д. Нариси про текст : Теоретичні питання комунікації і тексту. К. : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
10. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця. К. : Наша культура і наука, 2005. 424 с.
11. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання : практичний посібник. К. : Наша культура і наука, 2012. 384 с.

Словники, довідники

1. Волошак М. Неправильно – правильно [Текст] : довідник з українського слововживання. За матеріалами засобів масової інформації. К. : Просвіта, 2003. 160 с.

2. Капелюшний А. О. Стилiстика й редагування : Практ. слов.-довiд. журналіста. Львiв : ПАiС, 2002. 576 с.
3. Городенська К.Г. Українське слово у вимiрах сьогодення. Ін-т укр. мови НАН України. Київ: КММ, 2014. 124 с.
4. Український правопис. НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського. URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Українська мова: Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
3. Український правопис (2019). URL:<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>
4. Центр культури української мови. URL: <https://centrkum.blogspot.com/>